

Множинність виходів з війни:

досвід міст Східного фронту

Дати проведення: 28-30 серпня 2018

Місце проведення: Національний університет «Києво-Могилянська академія» (Київ, Україна),
Центр міської історії (Львів, Україна)

Тривалість: 3 дні (два дні обговорень, 1 день екскурсійний)

Організатори:

Центр міської історії (Львів, Україна);

Кафедра історії Національного університету «Києво-Могилянська академія» (Київ, Україна);

Університет Вікторії (Вікторія, Канада)

Терміни подачі:

1 березня 2018 - для заявок

16 липня 2018 - для доповідей

Контакти:

conferences@lvivcenter.org

Вступ:

Міжнародна конференція «Множинність виходів з війни: досвід міст Східного фронту» - це другий із заходів, присвячених вивченню міського досвіду Великої війни на теренах, якими пролягав Східний фронт - від Балтики до Кавказу. Перший захід - міжнародний семінар «Міський досвід Великої війни у Східній Європі» відбувся 23-25 червня 2016 року у Центрі міської історії у Львові.

Метою нашої конференції є сфокусуватися на періоді завершення Великої війни, який на Східному фронті супроводжувався революціями, творенням національних держав, громадянськими війнами та збройними конфліктами за спірні території. Хронологічно він охоплює 1917-1923 роки - від Лютневої революції в Російській імперії до остаточного визначення кордонів у повоєнній Східній Європі. Відтак ця доба стала періодом трансформації, коли нові політичні практики запроваджувалися в умовах загальної соціальної та економічної нестабільності, насилля і безкарності, демобілізації та нової мобілізації. Водночас ці роки можна вважати часом апробації практик, що згодом стануть панівними у тоталітарних державах СРСР і Третього Райху - контролю людей через запровадження карток та іншування суспільства за етнічною/класовою/політичною ознаками.

Вивчаючи ці процеси у всій їхній багатовимірності і складності, ми виходимо з того, що вони були безвідривними від самого контексту війни. Відтак ми пропонуємо розглядати їх уникаючи поділу на періоди Першої світової війни та Революції. Тому ми пропонуємо проаналізувати їх крізь призму виходів із війни та залучати при їхньому вивченні перспективи різних підходів - істориків війни, дослідників національних історій та революцій, кинувши виклик (challenge) традиційним історіографічним поділам між дослідниками Першої світової війни (переважно сфокусованими на Західній Європі), революції (переважно історики Росії та СРСР) і національних держав (національні історіографії Центрально-Східної Європи) та істориків імперій. Врахування особливостей досвіду війни на Східному фронті, завершення якої традиційно маркується в

історіографії 1918 роком, відкриває також нові можливості до дослідження Першої світової, громадянських воєн та революцій як цілісного явища.

Для кращого осмислення матеріалу і виявлення особливостей у межах регіону, ми обираємо міста як предмет дослідницької уваги. Транснаціональна порівняльна перспектива міст дасть змогу краще зрозуміти процес "виходів" з війни різних міст, що досвідчили крах Російської, Австро-Угорської, Німецької імперій та процес створення національних держав. Порівняльний метод у дослідженні міст дасть змогу краще зрозуміти спільний досвід Першої світової війни та особливості її завершення на Східному фронті, не уникаючи, однак, аналізу регіональних і національних особливостей. Мікрорівень міста дозволяє, з одного боку, краще осмислити зріз революційних та державотворчих перетворень, простежити, як відбувалося перетворення міст з центрів "домашнього фронту" на центри державного управління. З іншого боку, він дозволяє розглянути період найстрімкіших змін "знизу", врахувавши повсякденні історії та практики поведінки різних прошарків населення, набуті в умовах подальшого хаосу та руйнування, насильства та зіткнення культури війни та миру. Ми зацікавлені в обміні результатами досліджень між дослідниками, які вивчають міський досвід означеного трансформаційного періоду в рамках національного, транснаціонального, імперського і глобального підходів.

Напрямки і теми:

Конференція зосереджується на таких основних темах:

- Криза довоєнних управлінських практик і пошук нових моделей управління містами.
- Націоналізація міської політики, мобілізація етнічності та самоідентифікація містян, політична трансформація міського простору.
- Практики контролю над хаосом, демобілізація і перетворення міст в зіткнення культур і досвідів, спричинених Великою війною.
- Насильство і руйнування, демографічні та просторові зміни в охоплених вуличними боями, війною та революцією містах під час розпаду імперій і створення нових держав.
- Тотальність війни та її вплив на практики контролю за населенням у повоєнний період, проблема демілітаризації державних інституцій у регіоні після розпаду Східного фронту.

Запрошуємо дослідників представити результати досліджень, що стосуються наступних тем, але не обмежуються ними:

- Міське управління часів революційних змін, соціальних заворушень, створення національних держав
- Міста як простір війни і боротьби національних проєктів
- Насильство, погроми, руйнування, «революційна необхідність», «боротьба зі старим режимом», експресія воєнного досвіду
- Конструювання національної ідентичності в містах
- Діяльність і соціалізація національних меншин
- Конфронтація довоєнних, воєнних і повоєнних повсякденних практик
- Міста і масовий рух населення: демобілізовані, військовополонені, біженці, депортовані та виселенці – пошук нової вітчизни
- Трансформація та зміни міської культури – симбіоз багатокультурних практик, воєнно-мирного досвіду та потреб нових політичних режимів; межі конфронтації та опортунізму
- Трансформація суспільства і соціальних ролей – хиткість змін, доконаних війною, та повернення довоєнних традицій
- Жіночий досвід війни, революції та повоєнного життя
- Дитячий досвід війни, повоєнне дитинство, дитина як об'єкт нових політичних практик
- Досвіди учасників війни та інвалідів в умовах нової повоєнної дійсності
- Насилля та опір насиллю, практики виживання містян в умовах створення нових держав.

Структура конференції:

Конференція розпочнеться у Києві, де відбудуться перші дискусійні секції. Увечері відбудеться загальна екскурсія "Київ як революційний простір" та вечерея. Наступного дня (другий день конференції) учасники вирушать до Львова. Під час цієї дослідницької подорожі, ми запропонуємо нашим учасникам поміркувати про трансформації простору з імперського у національний та наслідки, які супроводжували цей процес. Окрім того, ми прагнемо познайомити їх з різними національними та місцевими нарративами. З цієї метою будуть організовані додаткові екскурсії та презентації під час переїзду та зупинок. Завершальна екскурсія про досвіди конфронтації 1918-1919 років відбудеться у Львові. Конференція завершиться третього дня заходу проведенням секційних дискусій у Центрі міської історії.

Учасники:

Ми організуємо міжнародну конференцію, у якій візьмуть участь запрошені нами лектори та інші учасники, які пройдуть конкурсний відбір. Від учасників конференції очікується надсилання текстів доповідей напередодні конференції для вчасного ознайомлення з ними дискусантів. Ми очікуємо 20-25 учасників з України та з-за кордону. Ми також запрошуємо лекторів, які прочитають лекції та обговорять найбільш гострі аспекти проблем, що дискутуватимуться під час конференції. Нашою метою є зібрати разом провідних вчених та дослідників з різних дисциплін, у тому числі історії, антропології, географії, дослідження миру та конфліктів, літератури, театрального мистецтва, медійних студій та суміжних дисциплін. Зокрема запрошуємо до подачі заявок аспірантів і молодих дослідників зі Східної Європи. Робочою мовою конференції є англійська.

Як взяти участь:

Для участі в конференції потрібно до **1 березня 2018 року** подати заявку з коротким описом теми дослідження (до 500 слів); короткою біографічною довідкою (до 150 слів); контактною інформацією. Надсилайте заявки на адресу: conferences@lvivcenter.org з темою «Конференція Множинність виходів з війни». Відібрані учасники отримають відповідь до **15 березня 2018 року**. Вони мають надіслати скорочений варіант доповіді (до 5000 слів) до **15 березня 2018 року**. Усі ці тексти будуть надіслані дискусантам для попереднього ознайомлення та рецензування. Кожна секція складатиметься з не більше 4 доповідачів, модератора та дискусанта. Час доповіді обмежується 20 хвилинами.

Вартість програми:

Організатори сплачують вартість проживання та харчування, а також екскурсії. На відшкодування транспортних витрат фінансування обмежене. Тому просимо зазначити, чи потрібна вам фінансова підтримка, та за можливості, звертайтеся за додатковими коштами до інституцій, які Вас делегують.

Оргкомітет:

Олена Бетлій

olena.betlii@gmail.com

Кафедра історії Національного університету «Києво-Могилянська академія»

<http://history.ukma.edu.ua/>

Оксана Дудко

o.dudko@lvivcenter.org

Центр міської історії центрально-східної Європи

www.lvivcenter.org

Сергій Єкельчик

serhy@uvic.ca

Університет Вікторії Кафедра германістики і славістики

www.uvic.ca/humanities/germanicslavic